



Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.013/2025/3.

Felperes: Felperes1

(Cím1.)

Felperesért: Dr. Tárnok Cecília ügyvéd

Cím8

Alperes: Alperes1

(cím2)

Alperesért: Biczi és Turi Ügyvédi Iroda

(képviselő: dr. Turi György ügyvéd;

cím6 – helyettesítési meghatalmazással dr. Manninger Boldizsár ügyvéd)

A per tárgya: Járadék felemelése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék, 54.M.Jelenlegi határozat száma.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 57.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Az ítéltábla megállapítja, hogy 61.669 (hatvanegyezer-hatszázhatvankilenc) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást tekintette irányadónak, mely szerint felperes 1980. november 17. napjától állt munkaviszonyban az alperes jogelődjével vājár munkakörben. Felperes 1992. június 16. napján üzemi balesetet szenvedett. A balesettel összefüggésben előbb baleseti járadékban részesült, majd 1994. december 30-tól rokkantsági nyugdíjat állapítottak meg részére.

[2] Az alperes 1996. március 26. napján kelt határozatával felperes kárigényét elismerte, a kárfelelősség körében a felperes elveszett jövedelmét 75%-ban vállalta megtéríteni. Az alperes a felperes részére folyósított járadék vonatkozásában a járadék összegének felülvizsgálatát 2020. március 1-ig teljesítette, ezt követően ezen kötelezettségét nem teljesítette.

[3] Az alperes 2020. március végén felülvizsgálta a felperes járadékát és arról tájékoztatta, hogy 2019. évben 8%-os volt a vállalati átlagkereset változás, 2020. évben -33%-os csökkenés várható. Mindezekre tekintettel a felperes járadékát 2020. január 01-től a korábbi havi 307.899 forintról lecsökkentette havi 210.971 forintra. Az alperesnél megvalósult tényleges átlagos éves bérfejlesztés mértéke 2021. évben 1,020 %, 2022. évben 0,993 %, 2023. évben 1,321 % volt.

[4] A felperes 2023. december 13. napján terjesztette elő kereseti kérelmét és módosított keresetében kötelezni kérte az alperest 2020. évre 856.520 forint és ezen összeg után 2020. augusztus 01-től a kifizetésig járó késedelmi kamat, 2021. évre 949.536 forint és ennek 2021. július 01. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat, 2022. évre 624.708 forint és ezen összeg után 2022. július 01. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat, 2023. évre 1.950.588 forint és ezen összeg után 2023. július 01. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat, 2024. évre 1.801.860 forint és ezen összeg után 2024. július 01. napjától késedelmi kamat megfizetésére, lejárt kártérítési járadék különbözet jogcímén. 2025. január 01. napjától a járadék 321.126 forintra történtő felemelését kérte, továbbá kötelezni kérte alperest a teljes perköltség viselésére.

[5] A felperes kereseti kérelme indokolásaként előadta, hogy munkabalesete az 1992. évi XXII. tv. (a továbbiakban: régi Mt.) hatálya alatt történt, üzemi jellegű, az alperes károkozása a felek közötti munkaviszonnyal okozati összefüggésben áll. Az alperest a régi Mt. 174. §-a szerint a munkavállalójának okozott kárért teljes felelősség terheli, és a régi Mt. 177. § alapján köteles ennek keretében a teljes elmaradt jövedelmet megtéríteni. Rögzítette,

hogy a járadékigénye a régi Mt. 183. § (1) bekezdésén alapul, és az Mt. 182. § szerint kérte megállapítani.

[6] A felperes a visszamenőleges igény érvényesítésével kapcsolatban hivatkozott a régi Mt. 186. § (3) bekezdésére, a 187.§ (2) bekezdésére, a 184. § (1) bekezdésére, és a 184. § (3) és (4) bekezdésére, valamint a régi Mt. 4. § (1) bekezdésében foglalt rendeltetésszerű joggyakorlás továbbá, a 3. § (1) bekezdés szerinti jóhiszeműség és tisztességes eljárás követelményére és a Legfelsőbb Bíróság Mfv.10.301/2008/4. számú határozatára.

[7] A felperes kifejtette, hogy alperes a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján nem volt jogosult egyoldalúan lecsökkenteni a kártérítési járadékát, bírósághoz kellett volna fordulnia. Elvárható lett volna, hogy a 2020. év tényleges adatainak ismeretében 2021. tavaszán elszámolja a valós adatokon alapuló különbözetet. Az alperes 3 év alatt semmilyen adatot nem közölt felperessel, és járadékát a 2020. évi előre kalkulált bérváltozással megállapított összegben folyósítja. A felperes szerint a régi Mt. 187. § (2) bekezdésének megszegése indokolja a járadék különbözet 3 évre visszamenő érvényesítését.

[8] Az alperes írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását elsődlegesen az elévülésre hivatkozással kérte. Ezzel összefüggésben előadta, hogy az alperes 2020. március 31. napján kelt levelében tájékoztatta a felperest a járadék csökkenéséről, a felperes a keresetlevelét ehhez képest csak 2023. december 13. napján terjesztette elő. A kártérítés a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes. A felperes kára 2020. márciusában következett be, igénye ekkor vált esedékessé, a felperes követelése a régi Mt. 11. § (1) bekezdése alapján elévült. A felperes 2020. márciusában értesült a járadékfolyósítás csökkentéséről, követelése esedékessé vált, igényét nem ezt követően 3 és fél évvel később kellett volna érvényesítenie.

[9] Az alperes a keresetet a jogalap és az összecszerűség tekintetében is vitatta. Ezzel összefüggésben előadta, hogy a felperes sem a kár tényével, sem az ok-okozati összefüggéssel kapcsolatban nem tett tényállításokat, hiányoznak a kár tényét megalapozó, bizonyítható és ellenőrizhető tényállítások.

[10] Az alperes hivatkozott arra is, hogy a régi Mt. 184. § (1) bekezdése alapján körülményeiben lényeges változás állt be, amely az általa fizetett járadékok összecszerűségére is kihatással volt. A humánreorganizációs folyamat részeként felmondásra került a Alperes1 Kollektív Szerződése. 2020. január 1. napjától a társaság munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazat Kollektív Szerződés előírásai vonatkoznak. A 2019-es év végével lezárult a HR reorganizációs folyamat, amelynek eredményeképpen a bérszerkezet átalakult: a besorolási bérek ugyan magasabbak lettek, de az aktív munkavállalók keresete számottevően csökkent, figyelemmel arra, hogy a besorolási béren felül nyújtott juttatások köre és a juttatások összege is jelentősen szűkült.

[11] Felperes a válasziratában kiemelte, hogy nem az alperes 2020 márciusában küldött járadék-csökkentésére, mint károkozó magatartásra alapítja kárigényét. Az alperes kárfelelősségének jogalapja nem az, hogy 2020 márciusában nem a valós átlagkereset változás adatait közölte és nem az, hogy azóta sem tett eleget az Mt. 187. § (2) bekezdése szerinti adatközlési kötelezettségének. Alperes kártérítési felelőssége az 1992. június 16. napján bekövetkezett üzemi baleset tényén alapul, mellyel kapcsolatos kárfelelősségét

elismerte, és vállalta az ebből adódó keresetveszteség 75%-ban történő megtérítését. Erre tekintettel nem a károkozás ténye, a kár és károkozás közötti okozati összefüggés vizsgálendő, kizárólag a járadék felülvizsgálatára irányuló igény és annak számítására vonatkozó szabályok a régi Mt. 184. § alapján.

[12] Az alperes ellenkérelem változtatásában a felperessel egyezően nyilatkozott és 2020. év vonatkozásában a ténylegesen megvalósult -22,02 %-os átlagkereset változást kérte figyelembe venni. A viszontválaszához csatolt táblázatban bemutatta, hogy 2021. évben bekövetkezett bérváltozás 1,38 %-os, míg a 2022. évben bekövetkezett bérváltozás 1,39 %-os mértékű volt.

[13] Az elsőfokú bíróság felperes kereseti kérelmét részben találta megalapozottnak, ítéletében az alperes által felperes részére folyósított kártérítési járadék összegét 2020. december 01. napjától 2020. december 31. napjáig havi 395.497 forintra, 2021. január 01. napjától 2021. december 31. napjáig havi 386.798 forintra, 2022. január 01. napjától 2022. december 31. napjáig havi 350.707 forintra, 2023. január 01. napjától 2023. december 31. napjáig havi 498.026 forintra, 2024. január 01. napjától 2024. december 31. napjáig havi 361.126 forintra, 2025. január 01. napjától havi 361.126 forintra emelte fel. Kötelezte alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen, a hónap 10. napjáig 361.126 forint kártérítési járadékot fizessen meg felperesnek. Alperes az első felemelt járadékrészt 2025. április 10. napjáig köteles megfizetni felperesnek. Kötelezte továbbá az alperest 5.862.777 forint lejárt járadék-különbözetet, valamint 85.620 forint után 2020. december 01. napjától, 949.536 forint után 2021. július 01. napjától, 624.708 forint után 2022. július 01. napjától, 1.950.588 forint után 2023. július 01. napjától, 1.801.860 forint után 2024. július 01. napjától a kifizetés napjáig számított törvényes mértékű késedelmi kamat megfizetésére is. Felperes kereseti kérelmét a fentieket meghaladóan elutasította. Az ítélet a lejárt összegű, valamint a folyamatosan fizetendő keresetveszteségi járadék vonatkozásában fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánította. A bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 110.716 forint perköltséget.

[14] Az elsőfokú bíróság határozatában a 2012. évi LXXXVI. tv. (a továbbiakban: Mth.) 10. § rendelkezése alapján a régi Mt. 11. §-ban, a 152. §-ban, a 174. § (1) bekezdésben, 177. § (1) bekezdésben, a 183. § (1) bekezdésben és a 186. § (1) bekezdésben és a 187. § (2) bekezdésében írtakat alkalmazta.

[15] Az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a munkaügyi perben a régi Mt. 11. § (2) bekezdés alapján az igény elévülését hivatalból kell figyelembe venni, továbbá az alperes írásbeli ellenkérelmében a felperes követelésének elévülésére hivatkozott, ezért a perben elsődlegesen azt vizsgálata, hogy a felperes az igényét elévülési időn belül érvényesítette-e. Megállapította, hogy alperes elévülési kifogása részben alapos, mivel felperes 2020. január 01. napjától számított kereseti kérelme vonatkozásában 2023. december 12. napján, azaz a 3 éves elévülési időn túl terjesztette elő kereseti kérelmét.

[16] A bíróság figyelemmel volt a Legfelsőbb Bíróság Mfv.10.055/2007/6. ítéletében kifejtettekre, miszerint a régi Mt. 186. §-ának (3) bekezdése és a régi Mt. 187. §-ának (2) bekezdése együttes értelmezése alapján, ha a munkáltató a kártérítés mértékének módosítására alapul szolgáló bérfejlesztés végrehajtását a károsulttal nem közli, úgy a

keresetveszteségi járadék felemelésére irányuló igény hat hónapnál régebbi időre visszamenőleg is érvényesíthető. Jelen ügyben nem vitatottan az alperes a bérfejlesztésről utoljára 2020. évben tájékoztatta a felperest, ezt követő években tájékoztatást nem adott az átlagkereset változás vonatkozásában, ezért a bíróság a 3 éves elévülési időt figyelembe véve 2020. december 20. napjától vizsgálta felperes kereseti kérelmét.

[17] A felperes a tényállással összefüggésben hivatkozott az 1992. június 16. napján bekövetkezett balesetére, erre vonatkozó részletes jogállítást felperesnek nem kellett tennie, mivel az alperes által folyósított járadék felülvizsgálatát kérte a régi Mt. 184. § alapján, így a bíróságnak a károkozás tényállási elemeit, feltételeit e körben nem kellett vizsgálnia.

[18] A bíróság a régi Mt. 184. § (3) bekezdésében foglaltak szerint vizsgálta az alperesnél 2020/2021., 2021/2022., 2022/2023. években a ténylegesen megvalósult átlagos, éves bérfejlesztés mértékét. E körben a felek indítványára engedélyezte jelen peres eljárásban a 70.124/2022. számú ügyben szerzett igazságügyi könyvszakértői vélemény felhasználását. A szakértő kiemelte, hogy a vállalati szintű átlagkereset 2022. évben csökkent (0,993 volt a változás), 2021. (1,02 volt a változás) és 2023. (1,321 volt a változás) években növekedett. 2020-tól 2023-ig összesen 33,824 % volt a növekedés mértéke.

[19] A bíróság a szakértői véleményt döntése alapjául elfogadta, megállapította a 11. számú táblázatban foglaltak alapján, hogy az alperesnél 2021. évben bekövetkezett bérváltozás 1,020 %-os, a 2022. évben bekövetkezett bérváltozás 0,993 %-os, a 2023. évben bekövetkezett bérváltozás 1,321%-os mértékű volt.

[20] A bíróság az elmaradt járadék körében a hivatalból történő elévülés figyelembevételére alapján 2020. december 01. napjától állapította meg a felperest megillető felemelt járadék összegét, valamint ezen tétel tekintetében a kamat kezdő időpontját is az elévülési időponthoz igazította. Kötelezte alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen, a hónap 10. napjáig 361.126 forint kártérítési járadékot fizessen meg felperesnek.

[21] Az elsőfokú bíróság a 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §, 512. § figyelembe vételével rendelkezett a perköltség viseléséről.

[22] Az ítélettel szemben a felperes törvényes határidőn belül terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú bíróság ítéletnek részbeni megváltoztatását, a 2020. évre vonatkozó járadék összegének felemelését 2020. január 01-től december 31-ig terjedő időszakra havi 395.497 forintra. Kérte annak megállapítását, hogy 2020. január 01. és 2025. 03. 31. között az alperesnek összesen (5.862.777 + 770.868) 6.633.645 forint lejárt járadék-különbözet tartozása keletkezett és ennek megfizetésére kérte kötelezni az egyéb rendelkezések változatlanul hagyása mellett.

[23] A felperes másodfokú perköltség igényét a 17/2024.(XII.9) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján terjesztette elő. A felperes fellebbezésében a felülbírálati jogkör gyakorlását, az ítélet anyagi jognak való megfelelése felülbírálatát a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjára hivatkozással kérte.

[24] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tévesen minősítette elévültnek a 2020. évre érvényesített járadék-különbözet iránti igényt. Az alperes 2020. márciustól csökkentette a felperes járadékát egy előre „megjósolt” bértáblával számolva. 2021. január, február előtt a 2020. évi tényleges bértáblából eredő igény nem volt érvényesíthető. Ez az igény csak 2021. januárjával vált esedékessé. A 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:22. § (2) bekezdésére hivatkozott az elévülés kezdete, az esedékessé válás vonatkozásában.

[25] A felperes nem kérte tárgyalás tartását, a fellebbezés pertárgyértékét a Pp. 21. § (1) bekezdésére hivatkozva 770.868 forintban jelölte meg, ez alapján a másodfokú eljárás illetékének összegét az 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 46. § alapján 61.669 forintban határozta meg. Felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, ezért fellebbezési illetéket nem rótt le.

[26] A fellebbezés nem megalapozott.

[27] A másodfokú bíróság a felperes fellebbezését a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és megállapította, hogy a Pp. 379. § és 380. § -ban írt feltételek nem álltak fenn. A másodfokú bíróság a fellebbezést érdemben bírálta el a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjai alapján, figyelemmel a felperes fellebbezésének korlátaira is.

[28] A másodfokú bíróság a fellebbezés korlátaira tekintettel kizárólag azt vizsgálta, hogy a felperes 2020. december 1-e előtti időszakra vonatkozó igényérvényesítése elévülési időn belül történt-e. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy az elévülés jogintézménye valamely jog bíróság előtti érvényesíthetőségének időmúlás következtében történő megszűnését jelenti. Az elévüléssel maga az anyagi jogi igény nem szűnik meg, de azt bíróság előtt érvényesíteni nem lehet (naturalis obligatio). A felperes kártérítési járadék-különbözetre vonatkozó, a régi Mt. rendelkezésein alapuló anyagi jogi igényét kívánta a perbeli kereseti kérelemmel érvényesíteni. A bírósághoz fordulás joga, az anyagi jogi igény érvényesítése nem korlátlan, annak érvényesítéséhez való jog korlátozott, ennek az időbeli korlátozásnak a szabályait a régi Mt. 11. §-a, valamint 186. §-a rögzíti.

[29] Nem vitatott, hogy az alperes egyoldalú jognyilatkozattal 2020. március 1-jétől a felperes részére korábban folyósított kártérítési járadék összegét csökkentette és erről 2020. március 31-én kelt levélben tájékoztatta a felperest.

[30] A fellebbezésben előadott releváns tények tekintetében az sem volt vitatott, hogy a keresetlevelet a felperes 2023. december 13-án nyújtotta be, ezért a régi Mt. 186. § (3) bekezdése értelmében 3 évnél korábban keletkezett igény visszamenőleg, 2020. december 1. napját megelőző időre járadékigény nem érvényesíthető (Legfelsőbb Bíróság Mfv.10.055/2007/6.).

[31] A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában a régi Mt. 11. §, a 186. § alapján kifejtett jogi álláspontját, mely szerint a felperes járadék-különbözet iránti igénye a 2020. december 1. napját megelőző időszak vonatkozásában elévült. Az alperes önkéntes járadékfizetési kötelezettség teljesítésére figyelemmel az első jövedelemvesztés, a kár 2020. márciusában érte a felperest, ekkortól került abba a

helyzetbe, hogy igényét az alperessel szemben érvényesítse, mivel a járadék teljesítése havonta, előre esedékesen történt.

[32] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésében és a 386. § (4) bekezdésében foglaltakra utalva helyes indokai alapján helybenhagyta.

[33] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, az alperes határidőben fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért a másodfokú perköltségről nem rendelkezett a másodfokú bíróság.

[34] A fellebbezési eljárásban az Itv. 46. § szerint felmerült fellebbezési illeték a felperest megillető munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a Pp. 101. § rendelkezése alapján az állam terhén marad.

[35] Az ítélettel szemben a Pp. 365. § (2) bekezdése alapján nincs helye jogorvoslatnak.

Győr, 2025. május 27.

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mózsa Gábor s.k.
előadó bíró

Dr.Molnár Andrea s.k.
bíró